

Віталій КОВАЛЬЧУК

Національний університет “Львівська політехніка”,
завідувач кафедри теорії права та конституціоналізму
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти,
доктор юридичних наук, професор
vitalii.b.kovalchuk@lpnu.ua
ORCID: 0000-0002-7523-2098

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ОРГАНІЧНИХ ЗАКОНІВ В КОНТЕКСТІ МЕТААНТРОПОЛОГІЇ СУСПІЛЬСТВА

<http://doi.org/10.23939/law2024.44.087>

© Ковальчук В., 2024

Сучасні глобальні зміни потребують переосмислення основних законів функціонування суспільства в умовах невизначеності та динамічних соціальних процесів. Органічні закони, які визначають внутрішню стійкість і здатність суспільства до адаптації, стають об'єктом підвищеного інтересу серед дослідників філософсько-правової науки. Вивчення цих законів у контексті метаантропології дає змогу виявити глибші взаємозв'язки між соціальною еволюцією та онтологічними аспектами людського буття, що зумовлює актуальність дослідження.

Наукова новизна цього дослідження полягає у синтезі органічних законів соціальної еволюції та концепції метаантропології, що дає змогу по-новому осмислити закономірності розвитку суспільства. Важливим є аналіз взаємодії цих законів у контексті сучасних викликів – екологічних, соціальних та економічних. Дослідження розкриває нові можливості використання органічних законів для побудови гармонійних соціальних структур.

Методологічною основою дослідження є поєднання системного аналізу та синергетичного підходу. Використано методи корпоративного аналізу, метаантропологічного підходу та соціально-філософської рефлексії, що дають змогу комплексно досліджувати вплив органічних законів на соціальну стабільність і розвиток.

Брак детальних досліджень про взаємодію органічних законів і метаантропології визначає новизну та потребу наукового пошуку.

Вдаючись до аналізу органічних законів, зазначимо, що їх можна визначити як комплекс фундаментальних принципів, що керують розвитком суспільних систем на основі їхньої внутрішньої гармонії та узгодженості з природними та соціальними процесами. Вони вирізняються від формальних законів своєю гнучкістю і адаптованістю, оскільки відображають природний порядок речей і здатність соціальних систем до саморегуляції.

Пристаюючи до висвітлення впливу органічних законів на стійкість та розвиток суспільства, наголосимо, що органічні закони, як системні принципи, що забезпечують гармонію та узгодженість суспільних відносин, відіграють основну роль у забезпеченні

стійкості та прогресу суспільства. Їхній вплив не обмежується лише морально-етичними чи духовними аспектами, а поширюється також на економічну, політичну та культурну сфери.

Ключові слова: органічні закони, метаантропологія права, суспільство, моральні норми, соціальні норми, філософія.

Постановка проблеми дослідження полягає у можливості застосування його результатів для аналізу та прогнозування розвитку соціальних систем, зокрема у розробці стратегій сталого розвитку суспільства. Висновки можуть бути корисними для створення політик, спрямованих на гармонізацію суспільних відносин та подолання соціальних криз.

Аналіз дослідження проблеми. У дослідженні розглядаються праці таких відомих українських дослідників, як В. І. Мельник, С. С. Сливка, Л. В. Покровська, які зробили значний внесок у вивчення синергетики, філософії права та органічних законів соціальних систем.

Мета дослідження цієї наукової роботи полягає в аналізі ключових аспектів органічних законів у суспільстві з урахуванням метаантропологічного підходу, що розкриває їхню роль у соціальній динаміці та стійкості. Дослідження спрямоване на виявлення способів, через які ці закони впливають на формування нових соціальних структур і моральних норм.

Виклад основного матеріалу. Органічні закони мають такі *ключові характеристики*: *емергентність* (вони виникають як результат взаємодії окремих елементів суспільства і відображають їхню синергетичну взаємодію); *адаптивність* (здатність соціальних систем змінюватися відповідно до змін у навколишньому середовищі, зберігаючи водночас свою функціональність і цінність); *спроможність до еволюції* (органічні закони забезпечують довгостроковий розвиток і вдосконалення суспільства, дозволяючи йому відповідати на нові виклики) [1, с. 87].

Соціальні системи розвиваються під впливом як внутрішніх (наприклад, моральні і духовні закони), так і зовнішніх (економічні, політичні, екологічні) факторів. Взаємодія цих факторів формує органічні закони, що дають змогу суспільству існувати в гармонії та стійкості. Одним із прикладів органічних законів є принципи соціальної справедливості, які природно виникають в етичному та правовому полі суспільства і відповідають на потреби його членів.

Існує співвідношення між формальними та органічними законами. Формальні закони регламентують конкретні аспекти суспільного життя через правові норми, однак часто втрачають свою ефективність у динамічних умовах. Органічні ж закони завдяки своїй гнучкості здатні зберігати рівновагу й актуальність незалежно від швидких змін і виступають своєрідною підосновою для створення ефективних формальних норм. Тобто органічні закони слугують моральним і духовним фундаментом, на якому ґрунтується юридична та політична система.

Розглянемо ключові аспекти органічних законів у контексті метаантропології. Можна стверджувати, що метаантропологія, яка вивчає взаємодію між людиною як духовною та матеріальною істотою і соціумом, дає змогу розглянути органічні закони з нового погляду. Метаантропологія допомагає зрозуміти, як ці закони формують соціальну реальність і сприяють онтологічному розвитку людини.

Безперечно, що метаантропологія підкреслює важливість духовних аспектів суспільного життя, які взаємодіють з органічними законами, формуючи моральні й етичні засади. Наприклад, поняття любові, справедливості та гармонії можна розглядати як прояви органічних законів, які сприяють духовному піднесенню суспільства.

У контексті метаантропології органічні закони можна розглядати як фундаментальні принципи, що впливають на формування онтології людини – її буття у світі. Взаємодія між суспільством

і його членами будується на органічних законах, які допомагають людині осмислювати своє місце в соціумі та виявляти власні духовні й моральні потенціали.

Метаантропологія дає змогу синтезувати органічні закони з антропологічними та онтологічними концепціями. Це дає можливість не тільки краще розуміти внутрішню структуру соціуму, але й виявляти шляхи його духовного і морального вдосконалення через взаємодію з природними процесами і законами.

Органічні закони виступають факторами стійкості соціальних систем. Стійкість суспільства забезпечується його здатністю адаптуватись до зовнішніх та внутрішніх викликів, зберігаючи водночас цілісність та функціональність. Органічні закони, що виникають природно у суспільних структурах, допомагають знаходити баланс між динамікою змін та підтриманням стабільності. Наприклад, принципи соціальної рівноваги та справедливості сприяють соціальній згуртованості та запобігають дезінтеграції.

Підтвердженням тези про існування в Україні законів особливого характеру, які в науці конституційного права називають органічними, є закріплення у тексті Конституції України необхідності прийняття законів певного змісту з метою конкретизації її положень. Отже, саме нормами Конституції передбачається прийняття закону певного змісту. Такі конституційні норми називають бланкетними. Вони утворюють свого роду порожнину, що має бути заповнена органічним законом, який стає продовженням “організму” Конституції, оскільки регулює ту саму матерію, що й основний закон. Проте тільки той факт, що Конституція надає окремим законам особливого характеру і текстуально передбачає їх прийняття, напевно, є недостатнім і не може бути підставою для виділення цієї категорії законів як особливої в системі джерел конституційного права України. Таким визначальним критерієм може бути ступінь важливості законів такого виду для конституційної системи держави. Адже саме органічні закони є своєрідним продовженням Конституції, суспільні відносини, що врегульовуються органічними законами, мають визначальний характер щодо всіх інших і саме тому потребують чіткої і в міру детальної правової регламентації [6, с. 94].

Значна роль органічних законів міститься у соціальному прогресі. Так, органічні закони відіграють основну роль у забезпеченні довгострокового розвитку суспільства. Вони сприяють інноваціям і створюють умови для суспільних трансформацій через еволюційні зміни. Механізми саморегуляції закладені в основі органічних законів, дають змогу адаптуватися до нових викликів і підтримувати процеси суспільного розвитку. У контексті метаантропології це означає, що розвиток суспільства передбачає не лише матеріальне, але й духовні та моральні досягнення.

У сучасному світі глобалізація змінює правила гри, змушуючи суспільства адаптуватися до нових умов. Органічні закони в такій ситуації допомагають зберігати національну ідентичність і цінності, забезпечуючи гармонійне співіснування з глобальними процесами. Принципи поваги до культурної різноманітності, соціальної справедливості та екологічної стійкості є прикладом органічних законів, що можуть сприяти формуванню більш стабільних і справедливих соціальних систем.

Таким способом органічні закони забезпечують стійкість, прогресивний розвиток суспільства і гармонізацію його внутрішніх процесів. Вони слугують фундаментом для створення більш динамічних і стійких соціальних систем, здатних до адаптації та вдосконалення в умовах сучасних викликів.

Будуть цінними перспективи дослідження органічних законів у контексті метаантропології. Це сприятиме глибшому розумінню соціальних процесів.

Корисним у цій перспективі буде інтердисциплінарний підхід. Дослідження органічних законів може виграти від інтеграції різних наукових дисциплін. Поеднуючи знання з соціології, антропології, філософії, екології та інших наук, ми можемо отримати комплексний погляд на те, як органічні закони впливають на суспільні процеси. Це дає змогу формувати більш адекватні моралі розвитку суспільства, які враховують його динамічність і складність.

Так, соціологія вивчає структури, процеси та взаємодії в суспільстві, що дає можливість дослідити органічні закони як природні механізми підтримання соціальної рівноваги та взаємодії між соціальними групами. Органічні закони в соціології можна розглядати через призму соціальної динаміки та стабільності. Наприклад, принципи соціальної справедливості та солідарності допомагають зберігати гармонію в суспільстві, підтримуючи рівновагу між різними соціальними верствами. Також вивчення соціальних норм та інститутів через органічні закони дає змогу зрозуміти, як зміни в одній частині системи можуть вплинути на загальну стабільність суспільства.

Антропологія досліджує культурні та біологічні аспекти людського існування, і органічні закони в цьому контексті можуть бути пов'язані з еволюційними механізмами розвитку суспільств. В антропології органічні закони відображають природну взаємодію людини з довкіллям, як культурні традиції та соціальні зв'язки формують стійкі суспільства. Крім того, дослідження органічних законів у контексті культурної антропології дає змогу аналізувати, як традиції, вірування та ритуали можуть слугувати механізмами збереження соціальної стабільності та адаптації до нових умов [2, с. 256].

У філософії органічні закони розглядаються як частина ширших етичних та онтологічних систем. Філософські дослідження можуть висвітлити питання гармонії, взаємодії частин і цілого, а також сутність природного порядку в суспільстві. Органічні закони у філософському контексті допомагають осмислювати природу соціальних систем, взаємозв'язок індивідуального та загального блага, а також питання свободи і відповідальності в суспільстві. Це дає змогу з'ясувати, як суспільні процеси відображають глибші, метафізичні закони людського існування.

Екологія досліджує взаємозв'язок між живими організмами та їхнім середовищем, що також є основним у вивченні органічних законів. В екології ці закони допомагають зрозуміти, як суспільство взаємодіє з природними системами та як вони можуть сприяти стійкості. Принципи екологічної рівноваги та сталого розвитку стають своєрідними органічними законами, що визначають, як суспільства мають будувати свої відносини з природою для збереження екологічної стабільності. Екологічні закони стають базою для розвитку екологічної свідомості та впровадження сталих практик у суспільному житті.

Особливі виміри органічних законів суспільства формуються в таких науках, як природознавство, суспільствознавство та філософія права, що підсумовує всі попередні науки. Кожна з цих наук має свій підхід до аналізу, органічних законів, що діють у суспільстві, і разом вони створюють комплексне уявлення про їхню дію.

Природознавство вивчає закономірності природи, ідеї розвитку та стійкості біосфери. Органічні закони в природознавстві ґрунтуються на уявленні про те, що природа функціонує за певними незмінними правилами, які можуть бути використані для прогнозування поведінки екосистеми. У контексті суспільства це означає, що метаантропологічна взаємодія між людьми, подібно до взаємодії у природі, має свої закономірності, які можуть побудувати стійке і гармонійне соціальне середовище. Принципи екологічної стійкості є частиною органічних законів, що регулюють взаємодію людини і природи [3, с. 138].

Суспільствознавство вивчає закономірності функціонування людських спільнот, зокрема соціальні, економічні та політичні аспекти. Органічні закони суспільства в межах цієї науки пов'язані з природними процесами розвитку соціальних систем, такими як еволюція соціальних структур, зміни у взаєминах між класами, групами та інститутами. Наприклад, органічний закон соціальної рівноваги відображає прагнення до гармонізації суспільних відносин через врівноваження інтересів різних соціальних груп, що сприяє стійкості та прогресу суспільства.

Філософія права як інтегративна наука підсумовує дослідження попередніх наук і розглядає правові системи в контексті органічних законів. Вона акцентує увагу на тому, що правові норми мають відображати природні закономірності розвитку суспільства. Наприклад, ідеї природного права виходять з того, що певні закони є "вродженими" для кожної людини і незалежними від державних установ [4, с. 38].

Природне (природжене, натуральне, наддержавне) право, його зміст, онтологія, гносеологія, аксіологія та логіка дії у правовому просторі перебуває у центрі дослідження філософії права. Учення про природне право пройшло доволі тривалий період еволюції, перебуваючи під впливом різних тенденцій, течій, унаслідок чого виникли неоднозначні, часто навіть суперечливі визначення й тлумачення природного права, що спонукає дослідників до відповідного аналізу. Впродовж століть філософи і юристи готували теоретичний ґрунт для вивчення природного права, виділивши такі сфери предмета філософського дослідження: міфи і традиція (Стародавній Схід), Космос, Природа (Античність), релігія і мораль (Середньовіччя), психологія і природа людини (Новий час), реальний світ, буття (сучасний період). На основі цього формувалися різноманітні філософсько-правові школи, які здебільшого однобічно, інколи емпірично, спонтанно, хаотично висвітлювали зміст природного права. Так, можна вважати, що перша філософсько-правова школа через певні обставини (бажання пізнати світ) виникла в країнах Стародавнього Сходу (Ассирія, Вавилон, Єгипет, Індія, Китай), пізніше – у Стародавній Греції, Римі та інших країнах. Філософсько-правові школи міцно утвердилися і в Європі, основним напрямом яких було дослідження природного права, його впливу на регулювання поведінки людини, а також вивчення правової природи людини. Звичайно, у Стародавньому Сході ще не існувало науки філософії, а філософії права й поготів. Тодішні дослідники не знали про природне право, але кожен із них був практичним філософом і свої інтуїтивні почуття, спостереження за розвитком Природи, суспільства викладав на письмі. Філософсько-правові вчення зводились переважно до релігійних міркувань, морально-етичних установок, природних мотивів поведінки людини, до пошуків певних стимулів поведінки [1, с. 91].

Філософія права аналізує, як закони гармонійно вписуються в загальну систему моральних і соціальних норм, сприяючи стабільності й порядку в суспільстві.

Доцільно акцентувати увагу на різному сприйнятті і трактуванні природного права представниками різних країн і правових культур. Китайці не відкидали природного права, а вважали його другорядним. Головним було для них засвоїти, вивчити це право, виховати себе в дусі природності і бути взірцем у поведінці. Покора природному праву через силу волі, що лежить в основі конфуціанства, забезпечувала благополуччя. Морально-етичному конфуціанству було протиставлено духовно-правовий даосизм або вище духовно-етичне розуміння природи людини, які відстоювали властиво ідеї природного права, вічного права. Не заглиблюючись у наукову суть, даосисти інтуїтивно відчували, що людина сама не спроможна створити моральні закони для власного вдосконалення, що основне в людині – не тільки поведінка, а й думки, почуття. Існує ірраціональне право, на якому тримається Всесвіт; згідно з принципами природності відбуваються зміни у світі, функціонує людське буття, визначається доля окремої людини. Однак глибше пояснити зміст Дао, суть природного права китайці не змогли, хоча були переконані в його існуванні, а також у тому, що людина і суспільство не існують самі по собі, а є частиною Всесвіту. Тому даосисти заперечували будь-яку штучність і, навпаки, закликали звирятися свої думки та дії з природою, жити за природою, оскільки людське буття нерозривно поєднане зі всім світом, як і духовні засади людини та її фізична природа.

У Стародавній Японії про природне право можна довідатися також зі змісту наявних у країні релігій. Ідеться про національну релігію *синтоїзм* та запозичені релігії: буддизм, конфуціанство, даосизм. Привнесення в синтоїзм, наприклад, конфуціанства сформувало японський варіант етики природного права. Норми цієї етики були скеровані до беззаперечної відданості імператорові та своїй батьківщині, що відображено в національних нормативно-правових актах.

Тут під природним правом вбачали розум імператора та запроваджені ним ритуали. Японці дуже шанобливо ставилися до мудрих людей, обожнювали та возвеличували їх, готуючи до різноманітних керівних “посад”. Це вважалося дотриманням норм природного права.

Визнавалося також, що достатньо любити людей і немає потреби вникати в суть природного права. Причому заподіяння зла, незважаючи на різні погляди (конфуціанство, синтоїзм чи буддизм) і суперечки, вважалося порушенням норм природного права (принесення нещастя Піднебесній).

Водночас природно було думати, що предки мали Небесний мандат. Усе це є своєрідними проявами виховання на природному праві.

Давньогрецький період є періодом становлення філософії як науки. Філософія була єдиною наукою, яка проникала у всі сфери життя, в тому числі й у право, вона почала формувати наукові підвалини правової системи. Зокрема, вчення про справедливість, місце людини у Всесвіті стали вихідними положеннями у трактуванні природного права. Греки дійшли висновку: людина підтримує світопорядок завдяки своїй духовній зосередженості (медитації) на законах Природи. Вона вдумується у ці закони, ніби вбирає у себе природні принципи впорядкування тілесних і духовних дій. Якщо людина перебуває в епіцентрі події Всесвіту, то вона повинна підкорятися законам Природи, які є онтологічними, необхідними для її життєдіяльності. Також веління Природи призводить до свободи людини, а не до примусу. Тому розумна онтологічна природа людини творить право, яке має всюди однакове значення, бо відповідає змістові природної справедливості. Ці ідеї природного права згодом розвинули римляни [5, с. 108].

У Стародавньому Римі вважали, що природне (наддержавне, всесвітнє, ідеальне) право регулює не тільки розумові інтенції людини, а й природні інстинкти тварини. Тому людина має своїм розумом аналізувати, а інколи й запозичувати ті правила поведінки, які відповідають її онтологічному призначенню. Ступінь запозичення визначає ступінь володіння людиною нормами природного права [1, с. 96–100].

Висновки. Кожна наука досліджує органічні закони через свою власну призму; соціологія акцентує увагу на соціальних процесах, антропологія – на культурних та біологічних аспектах, філософія – на етичних й онтологічних засадах, а екологія – на взаємодії з природою. Разом ці підходи допомагають побудувати цілісне уявлення про роль онтологічних законів у розвитку та стійкості суспільства.

Природознавство, суспільствознавство та філософія права кожна по-своєму досліджують органічні закони суспільства, проте їхня спільна дія полягає у формуванні цілісного бачення соціальних процесів. Природознавство дає розуміння гармонії у взаємодії між людиною і природою. Воно акцентує увагу на стійкості та стабільності соціальних структур, а філософія права підсумовує ці підходи, створюючи нормативну базу для організації суспільного життя на основі природних законів.

Отже, природні закони існують незалежно від волі людини, оскільки вони відображають фундаментальні принципи функціонування природи, встановлені поза людською діяльністю. Проте природне право є продуктом філософії права, людського розуміння цих законів і свідомої спроби їх адаптації до соціального життя. Людина, спираючись на свій розум і морально-чесотні норми, виводить природне право з природних законів, що дає змогу гармонізувати відносини в суспільстві відповідно до природного порядку речей. Так, природне право є продуктом людської інтелектуальної діяльності та прагнення до справедливості.

А суспільні органічні закони *функціонують синергетично* на рівні соціальних структур і відносин. Людина на свідомому рівні не створювала ці закони, але її метаантропологічна природа дає змогу інтуїтивно відчувати та впроваджувати їх у своєму житті. Метаантропологія як підхід підкреслює глибокий зв'язок між свідомим і підсвідомим у людській діяльності. Отже, людина, не усвідомлюючи певною мірою існування суспільних органічних законів, на підсвідомому рівні керується ними, формуючи відповідні моделі поведінки та соціальні структури.

Філософія права відіграє важливу роль у цьому процесі, оскільки вона є тим полем знань, де здійснюється критичний аналіз цих природних і соціальних законів, а також їх адаптація в нормативну норму, призначену для організації життя суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сливка С. С., Романова А. С. Філософія права: Том 7. Всеосяжна модуляція. Підручник. Надприродно-правове підґрунтя. Вид. 4-те, переробл. і допов. Київ: Вид-во “Людмила”, 2024. 296 с.
2. Сливка С. С. Філософія права: Том 4. Канонічне право. Київ: Вид-во “Людмила”, 2021. 347 с.
3. Кравець В. П. Організація суспільного життя: теорія і практика: Київ: Либідь, 2008. 256 с.
4. Гайденок П. П. Філософія права: історія та сучасність. Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 310 с.
5. Лукашевич М. П. Основи соціальної антропології. Київ: Академвидавництво, 2015. 368 с.
6. Прокопов Д. Є. Природне право як предмет аналізу в європейській новочасній теоретико-правовій думці. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право (2008). С. 47–54.

REFERENCES

1. Slyvka, S. S., Romanova, A. S. *Filosofia prava: Tom 7. Vseosiazhna moduliatsiia*. (2024). [Philosophy of law: Volume 7. Comprehensive modulation]. Pidruchnyk. Nadpryrodo-pravove pidhruntia. Vyd. 4-te, pererobl. i dopov. Kyiv: Vyd-vo “Liudmyla”. 296 p. [In Ukrainian].
2. Slyvka, S. S. *Filosofia prava: Tom 4. Kanonichne pravo*. (2021). [Philosophy of law: Volume 4. Canon law.] Kyiv: Vyd-vo “Liudmyla”. 347 p. [In Ukrainian].
3. Kravets, V. P. *Orhanizatsiia suspilnoho zhyttia teoriia i praktyka*. (2008). [Organization of social life theory and practice]. Kyiv: Lybid. 256 p. [In Ukrainian].
4. Haidenko, P. P. *Filosofia prava: istoriia ta suchasnist*. (2013). [Philosophy of law: history and modernity] Lviv: Vydavnytstvo LNU imeni Ivana Franka. 310 p. [In Ukrainian].
5. Lukashevych, M. P. *Osnovy sotsialnoi antropologii*. (2015). [Basics of social anthropology] Kyiv: Akademvydavnytstvo. 368 p. [In Ukrainian].
6. Prokopov, D. Ye. *Pryrodne pravo yak predmet analizu v yevropeiskii novochasniy teoretyko-pravovii dumtsi*. (2008). [Natural law as a subject of analysis in modern European theoretical and legal thought]. Yurydychnyi visnyk. Povitriane i kosmichne pravo. P. 47–54. [In Ukrainian].

Дата надходження статті: 18.09.2024 р.

Vitalii KOVALCHUK

Lviv Polytechnic National University,
Educational and Research Institute of Law,
Psychology and Innovative Education,
Head of the Theory of Law
and Constitutionalism Department,
Dr. Habil. (Law), Full Professor
vitalii.b.kovalchuk@lpnu.ua
ORCID: 0000-0002-7523-2098

KEY ASPECTS OF ORGANIC LAWS IN THE CONTEXT OF META-ANTHROPOLOGY OF SOCIETY

Modern global changes require a rethinking of the basic laws of society's functioning in conditions of uncertainty and dynamic social processes. Organic laws, which determine the internal stability and ability of society to adapt, are becoming the object of increased interest among researchers of philosophical and legal science. The study of these laws in the context of meta-anthropology allows us to reveal deeper relationships between social evolution and ontological aspects of human existence, which determines the relevance of the research.

The scientific novelty of this research lies in the synthesis of organic laws of social evolution and the concept of meta-anthropology, which allows us to rethink the patterns of social development in a new way. It is important to analyze the interaction of these laws in the context of modern challenges – environmental, social and economic. The research reveals new possibilities of using organic laws to build harmonious social structures.

The methodological basis of the research is a combination of system analysis and a synergistic approach. The methods of corporate analysis, meta-anthropological approach and socio-philosophical reflection are used, which allow to comprehensively investigate the impact of organic laws on social stability and development.

The lack of detailed research on the interaction of organic laws and metaanthropology determines the novelty and necessity of scientific research.

Starting to highlight the influence of organic laws on the stability and development of society, we will emphasize that organic laws, as systemic principles that ensure harmony and coherence of social relations, play a key role in ensuring the stability and progress of society. Their influence is not limited to moral-ethical or spiritual aspects, but also extends to the economic, political and cultural spheres.

Keywords: organic laws, meta-anthropology of law, society, moral norms, social norms, philosophy.